

**BANI DE HÂRTIE EMIȘI LA VIENA – AUSTRIA (1784-1888)
DIN COLECȚIA MUZEULUI NAȚIONAL BRUKENTHAL –
MUZEUL DE ISTORIE "CASA ALTEMBERGER" DIN SIBIU**

NICUȘOR DĂNUȚ IVĂNUȘ¹

**PAPER MONEY ISSUED BY VIENNA – AUSTRIA (1784-1888)
FROM THE COLLECTION
OF THE BRUKENTHAL NATIONAL MUSEUM
– THE HISTORY MUSEUM "ALTEMBERGER HOUSE" IN SIBIU**

ABSTRACT

In the rich and interesting collection of paper money in the History Museum from Sibiu we can find a number of paper money issued by Vienna Town between 1784-1788. They are presented by the issuing authority, by their value and by the year of appearance. Dimensions, colours and watermarks are also mentioned if any.

Keywords: paper money, Vienna, issuing authority, dimensions, colours, watermarks.

În bogata și interesanta colecție de bancnote a Muzeului de Istorie sibian se găsește și un număr impresionant de bani de hârtie din Austria și Austro-Ungaria, în catalogul de față găsim și locul doar emisiunile de la Viena, așa cum se menționează în titlu. Prezentarea se face după emitent, în ordinea emisiunilor, după valoare și anul de apariție. Se menționează dimensiunea completă a banilor (nu doar al tiparului), culorile și filigranul, unde există. O categorie aparte o reprezintă așa zisele "Formulare" fără sigiliu, semnături sau număr de serie care erau destinate expunerii în diferitele instituții bancare.

Emisiuni ale Wiener Stadt Banco

Emisiunea 1784

1. 500 Gulden - Formulare²:

- 1.11.1784;

---

¹ Cercetător științific, doctor în istorie, Muzeul Național Brukenthal – Muzeul de Istorie "Casa Altemberger", Sibiu; e-mail: dan_ivanus@yahoo.com.

² Muzeul Național Brukenthal-Muzeul de Istorie (în continuare MNB-MI, nr. inv. T 1289/173).

- 154x138 mm; negru. Unifață.
- 2. 1.000 Gulden** - Formulare³:
- 1.11.1784;
- 157x140 mm; negru. Unifață.

Fig. 1

Emisiunea 1800

Filigran: valoarea cu cifre arabe și romane

Fig. 2

3. 1 Gulden⁴:

- 1.1.1800;
- 74x160 mm; negru. Unifață.

³ MNB-MI, nr. inv. T 1289/174.

⁴ MNB-MI, nr. inv. T 1289/82.

4. 2 Gulden⁵:

- 1.1.1800;
- 75x173 mm; negru. Unifață.

5. 10 Gulden⁶:

- 1.1.1800;
- 84x153 mm; negru. Unifață.

Emisiunea 1806

Filigran: valoarea cu cifre arabe și anul 1806

Fig. 3

6. 5 Gulden⁷- avers, revers:

- 1.6.1806;
- 82x146 mm; negru.

Fig. 4

⁵ MNB-MI, nr. inv. T 1289/122.

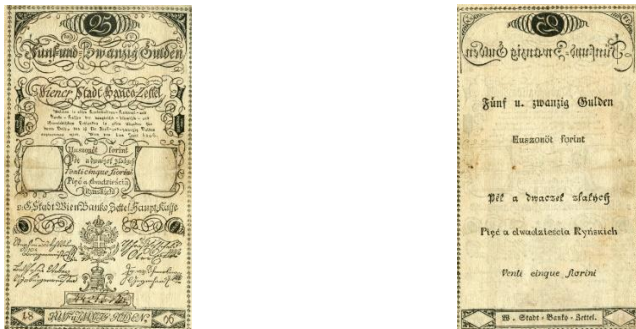
⁶ MNB-MI, nr. inv. T 1289/162.

⁷ MNB-MI, nr. inv. T 1289/129.

7. 10 Gulden⁸- avers, revers:

- 1.6.1806;

- 93x155 mm; negru.

Fig. 5

8. 25 Gulden⁹- avers, revers:

- 1.6.1806;

- 95x165 mm; negru.

Emisiuni ale *Privilegirte vereinigte Einlösungs und Tilgungs Deputation*

Emisiunea 1811

Fig. 6

9. 1 Gulden¹⁰ - Formular:

- 1.3.1811;

- 100x68 mm; negru. Unifață.

⁸ MNB-MI, nr. inv. T 1289/164.

⁹ MNB-MI, nr. inv. T 1289/161.

¹⁰ MNB-MI, nr. inv. T 1289/46.

Fig. 7

10. 1 Gulden¹¹- Formular - avers, revers:
 - 1.3.1811;
 - 95x65 mm; negru.

Fig. 8

11. 2 Gulden¹²- Formular - avers, revers:
 - 1.3.1811;
 - 110x73 mm; negru.

Fig. 9

12. 5, 20 Gulden¹³- Formular - avers, revers:
 - 1.3.1811;
 - 138x85 mm; negru.

¹¹ MNB-MI, nr. inv. T 1289/65.

¹² MNB-MI, nr. inv. T 1289/116.

¹³ MNB-MI, nr. inv. T 1289/156.

Emisiunea 1813

Fig. 10

13. 2 Gulden¹⁴- Formular:

- 16.4.1813;

- 69x105 mm; negru. Unifață.

Emisiuni ale *Privilegirte Oesterreichische National-Bank*

Emisiunea 1825

Filigran: valoarea și ornamente

Fig. 11

14. 5 Gulden¹⁵ și formular¹⁶:

- 23.6.1825;

- 124x86 mm; negru și roșu. Unifață.

Emisiunea 1841

Filigran: PÖNB și valoarea

¹⁴ MNB-MI, nr. inv. T 1289/117.

¹⁵ MNB-MI, nr. inv. T 1289/144.

¹⁶ MNB-MI, nr. inv. T 1289/149.

Fig. 12

15. 5 Gulden¹⁷:

- 1.1.1841;
- 131x107 mm; negru. Unifață. Sus central, Austria în profil, jos, pe un scut, armele Austriei între doi heruvimi.

16. 10 Gulden¹⁸:

- 1.1.1841;
- 104x128 mm; negru. Unifață. Sus central, Austria în profil, jos doi heruvimi susțin o coroană deasupra scutului.

Emisiunile 1848-54

Filigran: valoarea cu cifră arabă și litere latine

Fig. 13

17. 1 Gulden¹⁹:

- 1.7.1848;
- 73x127 mm; negru. Unifață. Sus central Austria, jos central armele Austriei.

¹⁷ MNB-MI, nr. inv. T 1289/148.

¹⁸ MNB-MI, nr. inv. T 1289/167.

¹⁹ MNB-MI, nr. inv. T 1289/100.

Fig. 14

18. 2 Gulden²⁰:

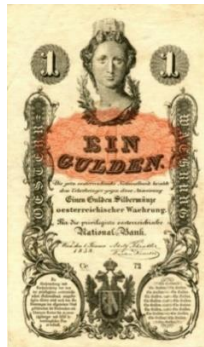
- 1.5.1848;
- 134x95 mm; negru. Unifață.

19. 2 Gulden²¹:

- 1.7.1848;
- 126x73 mm; negru. Unifață. Atlas și Minerva în stânga, Austria la dreapta. Jos, central, armele Austriei.

Emisiunea 1858

Filigran: valoarea cu o cifră arabă și litere latine

Fig. 15

20. 1 Gulden²²:

- 1.1.1858;
- 74x127 mm; negru și roșu. Unifață. Sus central Austria, jos armele Austriei.

²⁰ MNB-MI, nr. inv. T 1289/118.

²¹ MNB-MI, nr. inv. T 1289/128.

²² MNB-MI, nr. inv. T 1289/98.

Fig. 16

21. 10 Gulden²³:

- 1.1.1858;

- 143x116 mm; negru și roșu. Unifață. Bărbat cu geniul pe un piedestal, la stânga și la dreapta; jos Austria cu un leu.

Emisiunile 1859-1863

Fig. 17

22. 5 Gulden²⁴:

- 1.5.1859;

- 108x130 mm; negru și roșu. Unifață. Austria sus, central. Jos, vulturul imperial.

²³ MNB-MI, nr. inv. T 1289/172.

²⁴ MNB-MI, nr. inv. T 1289/158.

Fig. 18

23. 10 Gulden²⁵:

- 15.1.1863;

- 145x118 mm; negru, roșu și verde. Unifață. Jos un păstor, un miner

și un țăran.

Emisiuni ale K.K. Hauptmünzamt

Emisiunea 1849

Fig. 19

24. 6 Kreuzer²⁶:

- 1.7.1849;

- 68x50 mm; negru pe fundal verde. Unifață. Central armele Austriei.

Fig. 20

²⁵ MNB-MI, nr. inv. T 1289/171.

²⁶ MNB-MI, nr. inv. T 1289/7.

25. 10 Kreuzer²⁷:

- 1.7.1849;

- 92x43 mm; negru pe fundal roz. Unifață. Central, armele Austriei.

Emisiunea 1860

Fig. 21

26. 10 Kreuzer²⁸:

- 1.11.1860;

- 65x46 mm; negru pe fundal din valuri maro deschis. Unifață.

Fig. 22

²⁷ MNB-MI, nr. inv. T 1289/42.

²⁸ MNB-MI, nr. inv. T 1289/16.

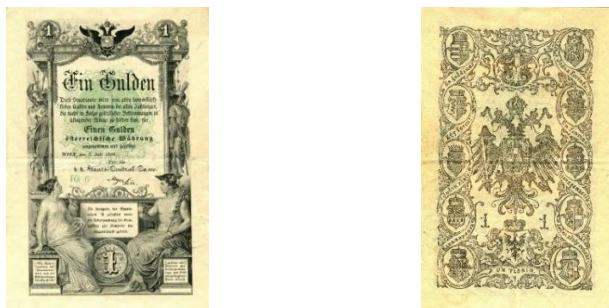
27. 10 Kreuzer²⁹:

- 1.11.1860;
- 100x45 mm; negru pe fundal maro deschis. Unifață.
- Coala de 102x135 mm.

Emisiuni ale K.u.K. Staats-Central-Cassa

Emisiunea 1866

Filigran: STN

Fig. 23

28. 1 Gulden³⁰ - avers, revers:

- 7.7.1866;
- 78x121 mm; negru pe fundal verde. În stânga jos, o femeie șezând ține o roată dințată. La dreapta, Mercur șezând. Reversul gri; pe margine 10 blazoane.

Fig. 24

29. 5 Gulden³¹ - avers, revers:

- 7.7.1866;

²⁹ MNB-MI, nr. inv. T 1289/12, 34.

³⁰ MNB-MI, nr. inv. T 1289/68.

³¹ MNB-MI, nr. inv. T 1289/155.

- 136x90 mm; negru pe fundal roz. Sus stânga, o femeie cu liră, la dreapta un bărbat în vârstă șezând. Revers maro cu vulturul bicefal. Număr de serie roșu.

Emisiunea 1881-1882

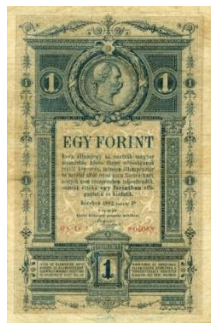

Fig. 25

30. 1 Gulden³² - avers, revers:

- 1.1.1882;

- 78x119 mm; albastru pe fundal gri-marou. Sus, central, capul de pe medalii al împăratului Franz Joseph I al Austriei. Pe avers, text în limba germană, pe revers text în limba maghiară.

Fig. 26

31. 5 Gulden³³ - avers, revers:

- 1.1.1881;

- 139x93 mm; verde pe fundal gri-marou. Femeie cu o carte în mână la stânga, femeie în armură la dreapta. Pe avers text în limba germană, pe revers text în limba maghiară.

³² MNB-MI, nr. inv. T 1289/62.

³³ MNB-MI, nr. inv. T 1289/153.

Emisiunea 1888

Fig. 27

32. 1 Gulden³⁴ - avers, revers:

- 1.7.1888;

- 69x105 mm; albastru. Sus, în medalion, portretul lui Franz Joseph I, jos dreapta, un înger în genunchi. Pe avers text în limba germană, pe revers text în limba maghiară.

Lista ilustrațiilor:

Fig. 1 – 500, 1.000 Gulden. Unifață.

Fig. 2 – 1, 2, 10 Gulden. Unifață.

Fig. 3 – 5 Gulden, avers, revers.

Fig. 4 – 10 Gulden, avers, revers.

Fig. 5 – 25 Gulden, avers, revers.

Fig. 6 – 1 Gulden, formular. Unifață.

Fig. 7 – 1 Gulden, formular, avers, revers.

Fig. 8 – 2 Gulden, formular, avers, revers.

Fig. 9 – 5, 20 Gulden, avers, revers.

Fig. 10 – 2 Gulden, formular. Unifață.

Fig. 11 – 5 Gulden și formular. Unifață.

Fig. 12 – 5, 10 Gulden. Unifață.

Fig. 13 – 1 Gulden. Unifață.

Fig. 14 – 2 Gulden. Unifață.

Fig. 15 – 1 Gulden. Unifață.

Fig. 16 – 10 Gulden. Unifață.

Fig. 17 – 5 Gulden. Unifață.

Fig. 18 – 10 Gulden. Unifață.

---

³⁴ MNB-MI, nr. inv. T 1289/50.

- Fig. 19** – 6 Kreuzer. Unifață.
Fig. 20 – 10 Kreuzer. Unifață.
Fig. 21 – 10 Kreuzer. Unifață.
Fig. 22 – 10 Kreuzer. Unifață.
Fig. 23 – 1 Gulden, avers, revers.
Fig. 24 – 5 Gulden, avers, revers.
Fig. 25 – 1 Gulden, avers, revers.
Fig. 26 – 5 Gulden, avers, revers.
Fig. 27 – 1 Gulden, avers, revers.